

Розвиток спритності в дітей старшого дошкільного віку засобами
спортивної гри бадмінтон

Хлус Н. О.

Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка

Анотація. Мета роботи – дослідити рівень розвитку спритності, розробити та експериментально перевірити ефективність методики з розвитку спритності у дітей старшого дошкільного віку засобами спортивної гри бадмінтон. **Матеріал і методи.** Проведений педагогічний експеримент здійснювався від січня до червня 2023 р. на базі Комунальної організації (установи, закладу) «Шосткинський навчально-виховний комплекс: Шосткинська загальноосвітня школа I-III ступенів № 9 – дошкільний навчальний заклад Шосткинської міської ради Сумської області». В педагогічному експерименті взяли участь 28 дітей старшої групи (5-6 років) закладу дошкільної освіти, з яких було сформовано дві групи: КГ (n=14) та ЕГ (n=14). Діти КГ займалися за освітньою програмою «Дитина», діти ЕГ займалися за освітньою програмою «Дитина» та розробленою методикою з розвитку спритності в дітей старшого дошкільного віку засобом спортивної гри бадмінтон. **Методи дослідження:** теоретичний аналіз науково-методичної літератури, педагогічний експеримент, контрольні вправи (кількісний показник розвитку спритності; за Е. С. Вільчовським, О. І. Курком): біг зміною на дистанції 10 м, підкидання та ловіння м'яча, відбивання м'яча від підлоги. Діагностика щодо визначення рівня розвитку спритності в дітей старшого дошкільного віку здійснювалася на основі виконання контрольних вправ, критеріїв, показників та рівнів (якісний показник розвитку спритності; за В. Л. Ляхом): відповідність та точність виконання рухових дій, координаційна складність рухів, швидкість рухової реакції. **Результати.** На констатувальному етапі педагогічного експерименту отримали такі показники: високий рівень в КГ мають 2 дітей (14 %), в ЕГ 3 дітей (21 %), середній рівень в КГ мають 6 дітей (43 %), в ЕГ також 6 дітей (43 %); низький рівень в КГ мають 6 дітей (43 %), в ЕГ 5 дітей (36 %). Отримані результати під час діагностування рівнів розвитку спритності в експериментальних групах показали, що групи мають ідентичні показники високого, середнього та низького рівнів, тобто знаходяться на однаковому рівні; значна кількість дітей експериментальних груп мали труднощі у виконанні тестування. На формуальному етапі педагогічного експерименту було розроблено та впроваджено в ЕГ методику з розвитку спритності в дітей старшого дошкільного віку засобами спортивної гри бадмінтон, яка реалізовувалася за такими напрямками: робота з дітьми, взаємодія з педагогами та батьками. Робота з дітьми проходила в три етапи: на теоретичному етапі дітям пропонувалося теоретичне ознайомлення зі спортивною грою бадмінтон (показ презентації про вплив бадмінтону на організм дітей, історію виникнення спортивної гри бадмінтон та використання інвентаря (волан, ракетки). На організаційному етапі розроблявся перспективний план, визначалися вимоги до проведення занять зі спортивної гри бадмінтон. На практичному етапі розробленої методики заняття зі спортивної гри бадмінтон проводилися 2 рази на тиждень. Для створення цікавих моментів занять добиралися ігрові матеріали, пісенні композиції, рухливі ігри та методичні прийоми (виконання вправ з незвичних вихідних положень, дзеркальне виконання вправ, зі зміною швидкості та темпу рухів, виконання вправ вправо та вліво, двома руками, ускладнення вправ додатковими рухами). На контрольному етапі педагогічного експерименту було перевірено ефективність розробленої методики з розвитку спритності в дітей старшого дошкільного віку засобом спортивної

гри бадмінтон. Висновки. Під час педагогічного експерименту розроблена нами методика підтвердила свою ефективність та може бути використана в роботі з дітьми старшого дошкільного віку в сучасних закладах дошкільної освіти.

Ключові слова: методика; бадмінтон; діти старшого дошкільного віку; фізичні якості; спритність.

Вступ. У сучасних умовах сьогодення, військової агресії з боку «дружелюбного сусіда» спостерігається зниження рівня фізичного та психічного здоров'я населення України, особливо це стосується дітей дошкільного віку. За даними Міністерства охорони здоров'я України приблизно 80 % дітей та підлітків мають різні відхилення у стані здоров'я, більше 60 % – незадовільні показники фізичної підготовленості. Найбільш розповсюдженими захворюваннями є хвороби органів дихання (до 60 %) і часті повторні гострі респіраторно-вірусні захворювання (до 90 %), що свідчить про зниження опірності організму дитини несприятливим чинникам довкілля. Сучасні соціально-економічні умови життя висувають високі вимоги до рівня фізичного розвитку, працездатності та функціонального стану організму дітей. Особливого значення набувають питання підбору засобів та методів фізичного виховання, які спрямовані на здобуття максимального оздоровчого ефекту під час занять фізичною культурою у дітей старшого дошкільного віку (Малимоненко, 2019). Старший дошкільний вік – один із найважливіших періодів у процесі формування особистості. У цьому віці інтенсивніше розвиваються різні здібності, формуються моральні якості, виражаються риси характеру. Саме в цьому віковому періоді закладається і зміцнюється фундамент здоров'я та розвиток фізичних якостей, необхідних для ефективної участі у різних формах рухової активності (Пивовар, 2005; Вільчковський &, Курок, 2019; Донець, & Кошель, 2019; Хлус, 2023).

У Базовому компоненті дошкільної освіти (2021), розділі «Особистість дитини. Спортивні ігри» зазначається про те, що дитина повинна оволодіти спортивно-ігровою компетентністю, яка полягає в здатності до пізнання та

усвідомлення власної належності до обраної спортивної гри, дотримання єдиних правил спортивної діяльності як індивідуально, так і в команді, що спортивна діяльність спрямована на формування вміння грати в спортивну гру за спрощеними правилами. Традиційні засоби фізкультурно-спортивної роботи з дітьми дошкільного віку вже не відповідають сучасним вимогам і потребують заміни на більш ефективні, особливо це стосується занять з фізичного виховання. На сьогодні проведення занять з фізичного виховання в закладах дошкільної освіти вимагає використання таких фізичних вправ, проведення яких характеризується високим оздоровчим ефектом, інтенсивністю, регульованою у часі тривалістю, великою моторною щільністю, обмеженим місцем проведення. Пошуку засобів підвищення ефективності фізичного виховання та покращення показників фізичних якостей дітей старшого дошкільного віку різними спортивними іграми присвятили свої дослідження такі науковці як (Індик & Сірик, 2017; Курок, et al., 2023; Хлус, 2023). У пошуках сучасних підходів до організації занять з фізичного виховання з дітьми старшого дошкільного віку слід враховувати особливе значення й привабливість для них ігрової діяльності. Спортивні ігри дозволяють розв'язати цілий комплекс важливих завдань у роботі з дошкільниками: задовольнити їх потребу у русі, навчити володіти своїм тілом, розвивати фізичні якості, розумові та творчі здібності, моральні якості, тощо (Конох, 2014; Курок, & Хлус, 2022; Хлус 2023). Питаннями дослідження фізичної якості спритність у дітей дошкільного віку займалися такі науковці Вільчковський Е. С., Курок О. І. (2019); Міщанчук Р. М., Яковів В. І., та Чорненький А. І. (2020).

До видів спорту, які відповідають особливо нинішнім умовам життя такі

науковці, як А. В. Огністий, К. М. Огніста (2020), віднесли бадмінтон – за його можливості зміцнювати здоров'я, сприяти гармонійному розвитку дошкільників. Однак не було виявлено досліджень, присвячених пріоритетному застосуванню елементів бадмінтону як засобу розвитку такої фізичної якості як спритність у дітей старшого дошкільного віку

Мета дослідження – дослідити рівень розвитку спритності, розробити та експериментально перевірити ефективність методики з розвитку спритності в дітей старшого дошкільного віку засобами спортивної гри бадмінтон.

Завдання дослідження:

1. Дослідити рівень розвитку спритності в дітей старшого дошкільного віку.
2. Розробити та перевірити ефективність методики з розвитку спритності у дітей старшого дошкільного віку засобами спортивної гри бадмінтон.

Зв'язок дослідження з науковими програмами, планами, темами. Дослідження виконано відповідно до науково-дослідної теми кафедри теорії і методики дошкільної освіти Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка «Оптимізація освітньо-виховного процесу в закладі дошкільної освіти», RK 0120U100787.

Матеріал та методи дослідження. З метою розвитку спритності у дітей

старшого дошкільного віку нами було проведено педагогічний експеримент, який здійснювався від січня до червня 2023 р. на базі Комунальної організації (установи, закладу) «Шосткинський навчально-виховний комплекс: Шосткинська загальноосвітня школа I-III ступенів № 9 – дошкільний навчальний заклад Шосткинської міської ради Сумської області». В педагогічному експерименті взяли участь 28 дітей старшої групи (5-6 років) закладу дошкільної освіти, з яких було сформовано контрольну і експериментальну групи: КГ (n=14) та ЕГ (n=14). Діти КГ займалися за освітньою програмою «Дитина», в заняття дітей ЕГ було додано розроблену методику з розвитку спритності засобами спортивної гри бадмінтон.

Діагностика щодо визначення рівня розвитку спритності в дітей старшого дошкільного віку здійснювалася на основі виконання контрольних вправ (кількісний показник розвитку спритності; за Е. С. Вільчковським, О. І. Курком) та на основі критеріїв, показників та рівнів (якісний показник розвитку спритності; за В. Л. Ляхом) (2009).

Критерії рівнів розвитку фізичної якості спритності в дітей старшого дошкільного віку за В. Л. Ляхом представлено в таблиці 1.

Таблиця 1

Критерії розвитку спритності в дітей старшого дошкільного віку (Лях В.І., 2009)

№	Критерії розвитку спритності в дітей старшого дошкільного віку
1.	Точність рухів (відповідність оптимальним вимогам до просторових та силових характеристик)
2.	Координованість рухів (раціональна узгодженість та послідовність);
3.	Швидкість освоєння та виконання рухів за заданими параметрами

Рівні та показники розвитку фізичної якості спритності в дітей старшого дошкільного віку за В. І. Ляхом (2009) представлено в таблиці 2.

Для визначення рівня розвитку спритності в дітей старшого дошкільного віку були використані такі контрольні вправи (за Е. С. Вільчковським, О. І. Курком, таблиця 3):

**Рівні та показники розвитку спритності в дітей старшого дошкільного віку
(Лях В.І., 2009)**

Рівні	Показники
Високий рівень	Дитина виконує всі запропоновані тести (завдання) на належному рівні, активно виконує запропоновані вправи, вміє слухати педагога, відрізняється швидкістю та впевненістю дій, у разі невдачі не відступає від мети, а докладає максимальних зусиль для досягнення наміченого результату, вміє самостійно схвалювати рішення, віднаходити раціональний спосіб виконання дій, стримувати власні почуття та бажання.
Середній рівень	Дитина виконує всі запропоновані тести (завдання) без жодних ознак перевтоми, припускає помилки при виконанні інструкцій педагога. Вона характеризується нерівномірністю координації розвитку основних рухів, допускає багато помилок у техніці виконання складних рухів.
Низький рівень	Дитина у більшості випадків мають низький рівень розвитку координації, низькі кількісні та якісні показники рухів на відміну від інших дітей майже не докладає зусиль, щоб змусити себе працювати. Вона виявляє повільність, недостатню впевненість, нездатність подолати почуття страху.

1. Біг змієюю на дистанції 10 м.
Фіксується загальний час бігу.

2. Підкидання та ловіння м'яча.
Фіксується кількість підкидань м'яча нагору.

3. Відбивання м'яча від підлоги.
Фіксується кількість ударів м'яча об підлогу.

Запропоновані контрольні вправи не складні у виконанні та не потребували спеціальної підготовки педагога та обладнання для їх виконання.

Таблиця 3.

**Орієнтовні показники розвитку спритності дітей 5-6 років
(за Е. С. Вільчковським, О.І. Курком, 2019)**

№	Показники	Стать	5 років	6 років
1	Біг змієюю на дистанції 10 м	Хл	11,2 – 9,9	9,8 – 9,5
		Дів	11,3 – 10,0	10,0 – 9,9
2	Підкидання та ловіння м'яча (кількість)	Хл	26 – 40	45 – 60
		Дів	26 – 40	40 – 55
3	Відбивання м'яча від підлоги (кількість)	Хл	11 – 20	35 – 70
		Дів	10 – 20	35 – 70

На констатувальному етапі експерименту було визначено рівень розвитку спритності в дітей старшого дошкільного віку.

На другому (формуальному) етапі педагогічного експерименту було розроблено та впроваджено в ЕГ методику розвитку спритності в дітей старшого дошкільного віку засобами спортивної гри бадмінтон, яка впроваджувалася за такими напрямками: робота з дітьми, взаємодія з педагогами та взаємодія з батьками (рис. 1).

У роботі з дітьми використовувалися такі методи та прийоми:

Наочні: наочно-зорові прийоми (показ техніки виконання прийомів та ударів, використання наочних посібників та фізкультурного обладнання та інвентарю); тактильно-м'язові прийоми (безпосередня допомога методиста з фізичної культури);

Словесні: пояснення, вказівки; подання команд, розпоряджень, сигналів; питання до дітей та пошук відповідей; словникова інструкція.

Практичні: виконання та повторення прийомів та ударів без зміни та зі змінами; виконання прийомів та ударів в ігровій формі; виконання прийомів та ударів у

змагальній формі; самостійне виконання прийомів та ударів.

Мотиваційні методи: похвала, переконання, заохочення.

Як і в багатьох інших напрямках у роботі з дітьми старшого дошкільного віку, незалежно від віку та фізичного стану дітей необхідно дотримуватись поетапного навчання спортивної гри бадмінтон.

Реалізацію з впровадження системи роботи з розвитку спритності в дітей старшого дошкільного віку засобом спортивної гри бадмінтон проводили в три етапи:

На першому етапі (теоретичному) дітям пропонувалося теоретичне ознайомлення зі спортивною грою бадмінтон (показ презентації про вплив бадмінтону на організм дітей, історію виникнення спортивної гри бадмінтон та використання інвентаря (волан, ракетки) з метою сформувати теоретичне уявлення у дітей про спортивне обладнання.

На другому етапі (організаційному) розроблявся перспективний план для дітей старшої групи та визначалися вимоги до проведення занять зі спортивною грою бадмінтон. На цьому етапі зверталася увага дітей на техніку безпеки та правила поведінки (зручний одяг, що не заважає рухам, неслизьке взуття).

Даний етап складався з трьох частин:

У першій частині підготували дітей до організації та проведення вправ з використанням ракетки та волану. Основні завдання цієї частини – прищепити інтерес до гри та навчити правильно тримати ракетку.

У другій частині дітей використовувалася загальнофізична підготовка з використанням ракетки та волану. Основні завдання цієї частини – навчити виконувати прийоми, удари, передачі та жонглювати воланом.

У третій частині дітей навчали безперервним переміщення вперед, назад, вліво, вправо, випаді під сітку, стрибки вгору, які розвивали стрибучість, координацію рухів, які так необхідні дошкільникам як для занять з фізичної культури, так і у повсякденному житті.

На третьому етапі (практичному) заняття проводилися 2 рази на тиждень протягом трьох місяців (березень-травень). Для створення цікавих етапів занять добиралися ігрові матеріали, пісенні композиції, рухливі ігри. На цьому етапі для виконання вправ, спрямованих на розвиток спритності дотримувались таких методичних прийомів: виконання вправ з незвичайних вихідних положень, дзеркальне виконання вправ, зі зміною швидкості та темпу рухів, виконання вправ вправо та вліво, двома руками, ускладнення вправ додатковими рухами. Вправи включались на початку основної частини кожного заняття. Інтервали відпочинку – до повного відновлення. Постійно до комплексів включалися нові фізичні вправи або ускладнювалися вже наявні. Для розвитку координації рухів застосувалися вправи з предметами і без них на розвиток точності рухів. При виконанні вправ необхідно було точно дотримуватись напрямку, темпу та амплітуди рухів, часової точності рухів та точності м'язових зусиль (кидки волана на точність, жонглювання, ходьба по гімнастичній лаві, колоді, стрибки на місці з поворотами на 45°, 90°, 180°, 360°, повороти головою вправо, вліво, перекиди вперед, назад). Тривалість окремої вправи від 10 до 120 с, кількість повторювань – від 6 до 10 – 12, інтервал відпочинку – 1–2 хв.

Взаємозв'язок із педагогами здійснювався за такими напрямками: консультації, трансляція досвіду (проведення семінару-практикуму), відкрите заняття тощо. Вивчалася література та посібники з зазначеного питання.

Взаємодія з родиною велася за такими формами та прийомами:

1. Просвітницька робота з батьками (оформлення інформаційних стендів; пам'яток, буклетів);

2. Залучення батьків до освітнього процесу групи (допомога у створенні розвиваючого предметно-просторового середовища; відвідування відкритих заходів).

Рис. 1. Методика з розвитку спритності в дітей старшого дошкільного віку засобами спортивної гри бадмінтон

Робота з батьками здійснювалася через проведення: батьківських зборів,

консультацій, анкетування, у виставках батьківських робіт різної тематики,

перегляд та участь у відкритих заняттях, дні відкритих дверей, виставки спільної творчості, спільні розваги; походи.

На контрольному етапі педагогічного експерименту було перевірено ефективність розробленої методика з розвитку спритності в дітей старшого дошкільного віку засобами спортивної гри бадмінтон.

На контрольному етапі дітям КГ та ЕГ було запропоновано ті ж тести для дослідження рівня розвитку спритності, що і на констатувальному етапі експерименту.

Результати дослідження та їх обговорення. На констатувальному етапі після проведення контрольних вправ отримали результати, які представлено в таблиці 4

Таблиця 4.

Загальний рівень розвитку спритності в дітей КГ та ЕГ на констатувальному етапі експерименту

Експериментальні групи	Рівні розвитку спритності					
	Високий рівень		Середній рівень		Низький рівень	
	Кіл.	%	Кіл.	%	Кіл.	%
КГ (n=14)	2	14 %	6	43 %	6	43 %
ЕГ (n=14)	3	21 %	6	43 %	5	36 %

Отримали такі показники: високий рівень в КГ мають 2 дітей (14 %), в ЕГ 3 дітей (21 %), середній рівень в КГ мають 6 дітей (43 %), в ЕГ також 6 дітей (43 %); низький рівень в КГ мають 6 дітей (43 %), в ЕГ 5 дітей (36 %).

Отримані результати під час діагностування контрольними вправами рівнів розвитку спритності в ЕГ та КГ показали, що групи мають ідентичні

показники високого, середнього та низького рівнів, тобто знаходять на однаковому рівні; значна кількість дітей ЕГ та КГ мали труднощі у виконанні контрольних вправ.

Після проведення контрольних вправ, було визначено загальний рівень розвитку спритності дітей КГ та ЕГ на контрольному етапі експерименту (таблиця 5).

Таблиця 5.

Загальний рівень розвитку спритності в дітей КГ та ЕГ на контрольному етапі експерименту

Експериментальні групи	Рівні розвитку спритності					
	Високий рівень		Середній рівень		Низький рівень	
	Кіл.	%	Кіл.	%	Кіл.	%
КГ (n=14)	3	21 %	6	43 %	5	36 %
ЕГ (n=14)	6	43 %	6	43 %	2	14 %

Щодо показників загального рівня розвитку спритності в дітей старшого дошкільного віку на контрольному етапі, то маємо такі результати: в КГ високий рівень спритності має 3 дітей (21 %), середній – 6 дітей (43 %), низький рівень – 5 дітей (36 %). В ЕГ високий та середній рівень спритності мають по 6 дітей (по 43 %), низький рівень мають 2 дітей (14 %).

Наступним етапом нашого педагогічного експерименту було

порівняння показників загального рівня спритності, які ми отримали на констатувальному та контрольному етапах експерименту (таблиця 6).

Порівнюючи загальний рівень розвитку спритності у КГ та ЕГ зазначимо, що в КГ на початку експерименту високий рівень мав 14 % дітей, на кінець експерименту – 21 %; середній рівень на початку і в кінці експерименту мали по 43 % дітей; низький рівень мали 43 %, стало 36 % дітей.

Порівняльні показники загального рівня розвитку спритності дітей КГ та ЕГ на констатувальному та контрольному етапах експерименту

Групи	Рівні розвитку спритності					
	Констатувальний етап			Контрольний етап		
	високий рівень	середній рівень	низький рівень	високий рівень	середній рівень	низький рівень
КГ (n=14)	14 %	43 %	43 %	21 %	43 %	36 %
ЕГ (n=14)	21 %	43 %	36 %	43 %	43 %	14 %

Стосовно ЕГ, то маємо на початку експерименту високий рівень у 21 %, на кінець експерименту цей показник збільшився в 2 рази (від 21 % до 43 %), середній рівень – по 43 % і на початку експерименту і в кінці експерименту; низький рівень розвитку спритності покращився в 2,5 рази (від 36 % до 14 %).

Висновки. Отримали такі показники загального рівня розвитку спритності у дітей старшого дошкільного віку: в КГ високий рівень мали 2 дітей (14 %), в ЕГ – 3 дітей (21 %), в КГ середній рівень мають 6 дітей (по 43 %), такий показник і в ЕГ; в КГ низький рівень мають 6 дітей (43 %), в ЕГ – 5 дітей (36 %). З'ясували такі результати: в КГ високий рівень спритності має 3 дітей (21 %), середній – 6 дітей (43 %), низький рівень – 5 дітей (36 %). В ЕГ високий та середній рівень спритності мають по 6 дітей (по 43 %), низький рівень мають 2 дітей (14 %).

Порівнюючи загальний рівень розвитку спритності в КГ та ЕГ на початку та в кінці експерименту, то отримали значні позитивні зміни в ЕГ. Це доводить те, що наша методика з розвитку спритності у дітей старшого дошкільного віку засобами спортивної гри бадмінтон має місце на існування, підтвердила свій позитивний вплив на дітей ЕГ.

Перспективи подальших досліджень полягають в подальшому дослідженні розвитку координаційних здібностей у дітей середнього дошкільного віку (4-5 років) засобами спортивної гри бадмінтон.

Конфлікт інтересів. Автори відзначають, що не існує ніякого конфлікту інтересів.

Джерела фінансування. Ця стаття не отримала фінансової підтримки від державної, громадської або комерційної

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

- Базовий компонент дошкільної освіти (державний стандарт дошкільної освіти).* Нова редакція / під кер. Т. О. Піроженко. URL: <https://mon.gov.ua/app/media/rizne/2021.pdf> (дата звернення 2.10.2023).
- Вільчковський, Е. С., & Курок, О. І. (2019). *Теорія і методика фізичного виховання дітей дошкільного віку: підручник.* Суми: ПФ «Університетська книга», 467 с.
- Донець, І. О., & Кошель, В. М. (2019). *Розвиток рухових якостей дітей дошкільного віку інтеграційним комплексом рухів і музики в закладах дошкільної освіти: посіб. для студ. спец. «Дошкільна освіта» працівників закладів дошкільної освіти та батьків.* Чернігів: ФОП Баликіна О. В., 158 с.
- Індик, П. М., & Сірик, А. Є. (2017). *Бадмінтон: навчально-методичний посібник.* Суми: Сумський державний університет, 111 с.
- Курок, О. І., Хлус Н. О. (2022). Розвиток фізичних якостей у дітей старшого дошкільного віку засобом спортивної гри футбол. *Спортивні ігри*, 4 (26), 4–15. <https://doi.org/10.15391/si.2022-4.01>
- Конох, О. Є. (2014). *Комплексне використання засобів спортивних ігор у підвищенні*

фізичного стану дітей 5-6 років : автореф. дис. ... на здобуття наук. ступеня канд. наук з фіз. вих. і спорту : 24.00.02. «Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення». Дніпропетровськ, Україна.

- Лях, В. І. (2009). Поняття «координаційні здібності» і «спритність». *Теорія і практика фізичної культури*, 8, 44–46.
- Малимоненко, О. В. (2019). Організація фізкультурно-оздоровчої роботи в сучасних закладах дошкільної освіти. Дошкільна освіта у сучасному соціокультурному просторі: зб. наук. праць. Полтава: ФОП Цьома С. П., 3, 122–125.
- Міщанчук, Р. М., Яковів, В. І., & Чорненко, А. І. (2020). *Бадмінтон: методичні рекомендації для викладачів та здобувач освіти за спеціальністю «017 Фізична культура та спорт»*. Тернопіль ТНЕУ.
- Огнистий, А. В., Огніста, К. М. (2020). Міжнародна програма «Shuttle time» Світової федерації бадмінтону – як здоров'язберігаюча технологія. *Сучасні тенденції спрямовані на збереження здоров'я людини*: зб. наук. праць. Харків, 1, 200–201.
- Пивовар, А. А. (2005). *Організаційно-методичні основи розвитку фізичних і пізнавальних здібностей дітей старшого дошкільного віку в процесі занять фізичними вправами*: навч.-метод. посіб. Переяслав Хмельницький, Переяслав-Хмельниц. держ. пед. ун-т ім. Григорія Сковороди.
- Курок О. І., Хлус Н. О., Титаренко С. А. (2023). *Рухливі та спортивні ігри для дітей дошкільного віку* (курс лекцій): навчальний посібник: . Вінниця: ТОВ «Твори».
- Хлус, Н. О. (2023). Формування інтересу до занять фізичною культурою у дітей старшого дошкільного віку засобом спортивних ігор. *Спортивні ігри*, 3 (29), 101-112. <https://doi.org/10.15391/si.2023-3.10>
- Хлус, Н. О. (2023). Розвиток координаційних здібностей у дітей старшого дошкільного віку засобом спортивної гри баскетбол. *Спортивні ігри*, 4 (30), 69-79. <https://doi.org/10.15391/si.2023-4.07>

Стаття надійшла до редакції: 12.01.2024

Опубліковано: 10.02.2024

Abstract. *Khlus^oN.^oO. Development of older preschool children's agility by means of badminton game. The purpose of the work: to investigate the level of dexterity development, is to theoretically substantiate and experimentally verify the effectiveness of the methodology for the developing of older preschool children's agility by means of the sports game of badminton. Material and methods. The pedagogical experiment was carried out on the basis of the Communal Organization "Shostka Educational Complex: Shostka Comprehensive School No. 9 - Preschool Educational Institution of Shostka City Council of Sumy Region" from January to June in 2023. 28 children of the older group of the preschool education institution took part in the pedagogical experiment, two experimental groups were formed: CG (n=14) and EG (n=14). The children of the CG were educated according to the educational program "Child", the children of the EG were also brought up in accordance with the educational program "Child" as well as the developed work system for the development of agility in older preschool children by means of badminton game. Research methods: theoretical analysis of scientific and methodological literature, pedagogical experiment, control testing (a quantitative indicator of dexterity development; according to E. S. Vilchkovskiy, O.I. Kurok): the snake run at a distance of 10 m, throwing and catching a ball, bouncing a ball off the floor. Diagnostics for determining the level of agility development among older preschool children was carried out on the basis of control tests, criteria and indicators (qualitative indicator of dexterity development; according to V. L. Liakh): compliance and accuracy of motor actions, coordination complexity of movements, speed of motor reaction. Results. At the ascertaining stage of the pedagogical experiment, the following indicators were obtained: 2 children (14%) in the CG and 3 children (21%) in the EG had a high level of agility development; 6*

children (43%) in the CG and the same number of respondents in the EG had a medium level; 6 children (43%) in CG and 5 children (36%) in EG had a low level. The results collected during the diagnosis of the levels of agility development in the experimental groups has shown that they had identical indicators of high, medium and low levels, that is, both groups were at the same level; a significant number of children in the experimental groups had difficulties in performing the test. At the formative stage of the pedagogical experiment, a system of work on the development of agility in older preschool children was developed and implemented in EG by means of the sports game of badminton. It was implemented in the following directions: work with children, interaction with teachers and parents. Work with children was carried out in three stages: at the theoretical stage, the children got a theoretical introduction to the sport game of badminton (showing a presentation about the impact of badminton on children's bodies, the history of the sport game of badminton and the use of equipment (shuttlecock, rackets). At the organizational stage, a perspective plan for conducting classes in the badminton was developed and the requirements to them were determined. At the practical stage, classes were held 2 times a week. The game materials, song compositions, moving games and methodical techniques (exercising from unusual starting positions, mirror execution of exercises, with changing the speed and pace of movements, performing exercises to the right and left, with two hands, complicating the exercises with additional movements) were selected to create interesting moments during the classes, At the control stage of the experiment, the effectiveness of the developed system of work on the development of older preschool children's agility by means of the badminton game was tested. **Conclusions.** During the pedagogical experiment, the methodology developed by us confirmed its effectiveness and can be used in work with children of older preschool age in modern preschool education institutions.

Key words: methodology, badminton, older preschool children, physical qualities, agility, sports games.

References:

- Basic component of preschool education (state standard of preschool education)*. New edition (2021) / Supervisor T. O. Pirozhenko. URL: <https://mon.gov.ua/app/media/rizne/2021.pdf>
- Vilchkovskiy, E.S. & Kurok, O.I. (2019) *Teoriia i metodyka fizychnoho vykhovannia ditei doshkilnoho viku: pidruchnyk*. [Theory and Methods of Physical Education for Preschool Children: A Textbook] Sumy: PF «Universytetska knyha». [in Ukrainian].
- Donets, I.O., & Koshel, V.M. (2019). *Rozvytok rukhovykh yakosti ditei doshkilnoho viku intehratsiinym kompleksom rukhiv i muzyky v zakladakh doshkilnoi osvity: posib. dlia stud. spets.* «Doshkilna osvita» pratsivnykiv zakladiv doshkilnoi osvity ta batkiv. [Development of preschool children's movement qualities by an integration complex of movements and music in preschool education institutions]. Chernihiv: FOP Balykina O.V. [in Ukrainian].
- Indyk, P.M., & Siryk, A.Ye. (2017). *Badminton: navchalno-metodychni posibnyk*. [Badminton: A handbook]. Sumy: Sumskyi derzhavnyi universytet. [in Ukrainian].
- Kurok, O.I., & Khlus N.O. (2022). *Rozvytok fizychnykh yakosti u ditei starshoho doshkilnoho viku zasobom sportyvnoi hry futbol*. [Development of older preschool age children's physical qualities by means of the sports game football]. *Sportyvni ihry [Sport games]*, no 4(26), 4–15. <https://doi.org/10.15391/si.2022-4.01> [in Ukrainian].
- Konokh, O.Ye. (2014). *Kompleksne vykorystannia zasobiv sportyvnykh ihor u pidvyshchenni fizychnoho stanu ditei 5-6 rokiv: avtoref. dys. ... na zdobuttia nauk. stupenia kand. nauk z fiz. vykh. i sportu : 24.00.02.* «Fizychna kultura, fizyчне vykhovannia riznykh hrup naselennia». [Complex use of sports games in improving the physical condition of 5-6 years old children: *Extended abstract of candidate's thesis*]. Dnipropetrovsk. [in Ukrainian].
- Ljah, V.I. (2009). *Ponjattja «koordinacijni zdibnosti» i «sprytnist'»* [Concepts of "coordinative abilities" and "dexterity"]. *Teoriia i praktyka fizychnoi kul'tury* [Theory and practice of physical culture], no 8, 44–46.
- Malymonenko, O.V. (2019). *Orhanizatsiia fizkulturno-ozdorovchoi roboty v suchasnykh zakladakh*

- doshkilnoi osvity. [Organization of physical culture and health work in modern preschool education institutions]. *Doshkilna osvita u suchasnomu sotsiokulturnomu prostori*: zb. nauk. Prats [Preschool education in the modern sociocultural space: coll. of scientific works]. Poltava: FOP Tsoma S. P., Issue 3, 122–125. [in Ukrainian].
- Mishchanchuk, R.M., Yakoviv, V.I., & Chornenkyi, A.I. (2020). *Badminton: metodychni rekomendatsii dlia vykladachiv ta studentiv za spetsialnistiu «017 Fizychna kultura ta sport»*. [Badminton: methodological recommendations for teachers and students in the specialty 017 Physical culture and sport]. Ternopil TNEU. [in Ukrainian].
- Ohnystyi, A.V., & Ohnysta, K.M. (2020). Mizhnarodna prohrama «Shuttle time» Svitovoi federatsii badmintonu – yak zdoroviazberihaiucha tekhnolohiia. [International program "Shuttle time" of the Badminton World Federation - as a health-preserving technology]. *Suchasni tendentsii spriamovani na zberezhennia zdorovia liudyny*: zb. nauk. prats [Modern trends aimed at preserving of human's health]: coll. of scientific works. Kharkiv, Issue 1, 200–201. [in Ukrainian].
- Pyvovar, A.A. (2005). *Orhanizatsiino-metodychni osnovy rozvytku fizychnykh i piznavalnykh zdibnostei ditei starshoho doshkilnogo viku v protsesi zaniat fizychnymy vpravamy: navch.-metod. posib*. [Organizational and methodological foundations of older preschool children's physical and cognitive abilities development in the process of physical exercises: A handbook] Pereiaslav Khmelnytskyi, Pereiaslav-Khmelnyts. derzhavnyi pedahohichnyi universytet imeni Hryhoriia Skovorody. [in Ukrainian].
- Kurok, O.I., Khlus, N.O., & Titarenko S.A. (Eds.). (2023). *Rukhlyvi ta sportyvni ihry dlia ditei doshkilnogo viku (kurs lektsii): navchalnyi posibnyk*. [Movement and sports games for preschool children (lecture course): a handbook]. Vinnytsia: TOV «Tvory». [in Ukrainian].
- Khlus, N.O. (2023). *Formuvannia interesu do zaniat fizychnoiu kulturoiu u ditei starshoho doshkilnogo viku zasobom sportyvnykh ihor*. [Forming older preschool age children's interest in physical education classes by means of sports games]. *Sportyvni ihry* [Sport games], no 3 (29), 101-112. <https://doi.org/10.15391/si.2023-3.10> [in Ukrainian].
- Khlus, N.O. (2023). Rozvytok koordynatsiinykh zdibnostei u ditei starshoho doshkilnogo viku zasobom sportyvnoi hry basketbol. [Development of older preschool children's coordination abilities by means of basketball]. *Sportyvni ihry* [Sport games], no 4 (30), 69-79. <https://doi.org/10.15391/si.2023-4.07> [in Ukrainian].

Відомості про авторів / Information about the Authors

Хлус Наталія Олександрівна: кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент, завідувач кафедри теорії і методики фізичного виховання Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженко: вул. Києво-Московська, 24, м. Глухів, Сумська обл., 41400, Україна.

Nataliia Khlus: candidate of physical training and sport, Assistant professor, head of the department of theory and methods of physical education, Oleksandr Dovzhenko Hlukhiv National Pedagogical University: st. Kiev-Moscow 24, Hlukhiv, 41400, Ukraine.

<https://orcid.org/0000-0001-9860-1047>

E-mail: hlusnatasha2020@ukr.net